

LEV Bornholm

24. årgang • Nr. 3 • August 2019

Landsforeningen
LEV

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

Billedet er fra
Folkemødet 2019

Se side 14-15

Bestyrelsen for LEV Bornholm

www.levbornholm.dk

Formand, HB-medlem

[Henrik Stilling](#)

Segenvej 8
3700 Rønne
Telefon 2617 0829
hstilling@gmail.com

Kasserer

[Per Holm](#)

Toftelunden 30
3790 Hasle
Telefon 2024 6710
per@toftelunden.dk

Sekretær

[Steen Kofod](#)

Værmlandsvej 9
3700 Rønne
Telefon 2960 3474
steenkofod@youmail.dk

Medlem af bestyrelsen for Aftenskolen for specialundervisning

[Lars Larsen](#)

Aspevej 4, 3751 Østermarie
Telefon 5647 0839
angl@mail.dk

Bestyrelsesmedlem i DH

[Timm Kuhre](#)

Sdr. Lyngvej 31, 3700 Rønne
Mobil 2992 8772
kkuhre@jubii.dk

Bestyrelsesmedlem

[Anders Pedersen](#)

Pælevej 15, Listed
3740 Svaneke
Telefon 5649 6703
anderskp@live.dk

Lokalbladsredaktør

[Grethe Anthonsen](#)

Zahrtsmannsvej 20
3700 Rønne
Telefon 5695 4038
grethe@nthonsen.dk

Suppleant

[Trine Stilling](#)

Segenvej 8
3700 Rønne
Telefon 6088 8211
trinecarlsen@gmail.com

Revisor

[Rønne Revision](#)

St. Torvegade 12
3700 Rønne
Telefon 5695 0595
www.ronnerevision.dk

Annoncesalg:

Rosengrenen ApS
Hovedgaden 8, 8670 Låsby
Tlf. 86 95 15 66
(kl. 8.30-12.00 og 12.30-15.00)
Mail: info@rosengrenen.dk

– hvortil alle spørgsmål
vedr. annoncer bedes rettet.

Sats og tryk:

Intryk ApS
Tlf. 70 21 10 00
www.intryk.dk

Deadline:

Indlæg til næste blad skal være redaktøren
i hænde senest den 14. oktober 2019.

Bunden er nået!

"Bunden er nået for handicappedes forhold i Danmark!" Det var ordene fra vores landsformand under en debat på Folkemødet i Allinge. For det kan være svært at forestille sig, at tingene kan blive ved med at blive værre og værre.

Anni Sørensens pointe var, at der gradvist er kommet mere og mere fokus på de handicappedes forringede forhold, og de mange stemmer, der igen og igen fortæller om myndighedernes svigt, kan efterhånden ikke længere ignoreres.

Handicapforeninger som LEV og ULF kæmper en daglig kamp for at gøre politikere på både lokalt, regionalt og landsniveau opmærksomme på de problemer, der er. Derudover har nye netværk, der ofte har sit liv på Facebook, fået opmærksomhed. I særlig grad kampagnen #enmillionstemmer er i foråret 2019 lykkedes med at komme bredt ud.

Så når bunden er nået, må det betyde, at det herfra går fremad, og at der er grund til optimisme. Dette afspejlede sig også i valgkampen, hvor det lykkedes for især ULF at sætte handicappolitik på dagsordenen.

I skrivende stund pågår regeringsforhandlingerne fortsat, men der er forlyden om, at handicappolitikken også er en del af disse forhandlinger.

Det kan dog ikke undgå at bekymre mig, at kommunen fortsat står overfor voldsomme besparelser. Hvilken betydning vil det konkret få for vores medlemmers hverdag? Det er for tidligt at sige noget om, men der er grund til at være forsigtig med optimismen og tro, at bunden er nået.

Dette LEV Bornholm-blad er blevet et omfangsrigt et af slagsen. Der foregår nemlig heldigvis en lang række ting rundt omkring os, som gerne skulle gøre livet lidt bedre for de af vores naboer, venner og familie, der har et udviklingshandicap.

Uanset om vi arbejder politisk, laver arrangementer eller giver støtte til diverse aktiviteter, så håber vi i LEV, at vi kan være med til, at bunden snart er nået, og at inden længe behøver ingen at frygte næste års budgetforhandlinger eller det næste møde med kommunen. For at opnå dette mener jeg, at vi skal holde sammen og støtte hinanden, uanset hvilket handicap man har, da det er de samme udfordringer, vi står overfor, og kun sammen kan vi blive stærkere.

Så jeg håber, at du vil bladre bladet igennem og blive inspireret af de ting, der foregår, og måske vil du også blive ramt af en smule optimisme.

Sæsonafslutning på madholdet

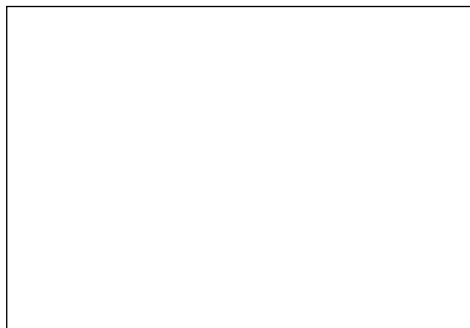
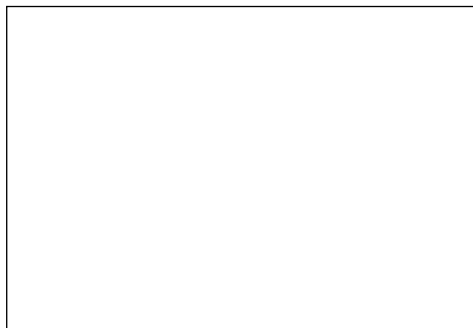
Sæsonen på Kildebakken og ungdomsskolens madhold slutter altid med en middag for familierne, hvor også LEV er inviteret med.

LEV er sponsor for madholdet, der giver de ældste elever på Kildebakken mulighed for at lære at begå sig i et køkken – og for nogle også at smage på nye ting.

I LEV vil vi rigtig gerne støtte aktiviteter, der kan forbedre sundhedstilstanden for mennesker med udviklingshandicap, og i den forbindelse er det vigtigt for de unge at lære nogle færdigheder i køkkenet samtidig med at blive fortrolige med forskellige ingredienser og smagssammensætninger.

Der var som altid mange mennesker med til afslutningen, og der blev serveret lige så god mad, som der plejer. Oven i købet var der besøg fra den mobile politistation, der stod parkeret foran ungdomsskolen, og en politibetjent i uniform er altså noget, der kan give store øjne.

Alt i alt var det en hyggelig aften og en god afslutning på sæsonen.

Sæt

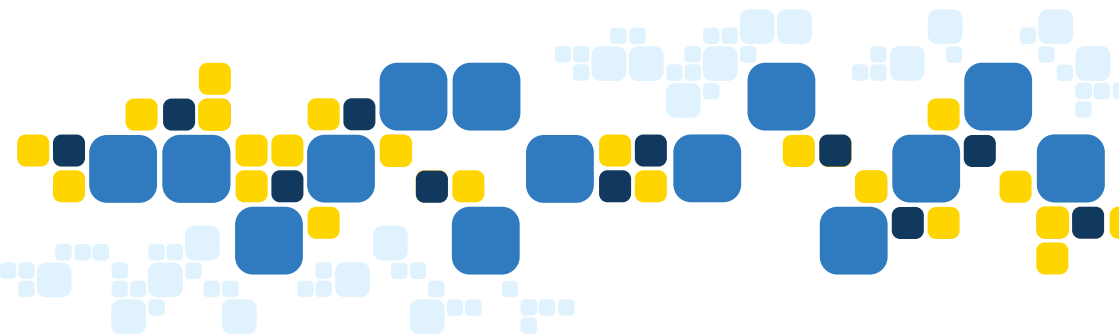
i kalenderen!

LEV Bornholm indbyder til årsfest

HOTEL BALKA STRAND
lørdag den 26. oktober 2019
kl. 17.00-21.30

Kredscamp/temadag:

LEV i Bevægelse

Som en sidste del af LEVs store udviklingsprojekt OKUP afholdtes der temadag i maj i Fredericia – og jeg var med.

Den sidste lørdag i maj var i Messe C i Fredericia samlet ca. 50 LEV-medlemmer. Formålet var at få så mange som muligt til at overveje og komme med tilbagemeldinger på nogle af de forslag, som er udarbejdet under OKUP.

Af Henrik Stilling, kredsformand

OKUP er LEVs store udviklingsprojekt eller "65-års eftersyn", som nogen har kaldt det. Det er omtrent halvandet år siden, at projektet blev sat i søen, og til november kulminerer det hele i et ekstraordinært repræsentantskabsmøde, hvor Hovedbestyrelsen (HB) vil have nogle af de mange forslag på dagsordenen.

Jeg tog turen til Fredericia, da jeg syntes, det var vigtigt, at give det en bornholmsk stemme. Vi er en stor kreds, hvis man måler, hvor mange medlemmer vi har i forhold til kommunens indbyggertal. Så det er vigtigt, at Bornholm fortsat står som en central del af organisationen, men kan en ændring i den organisatoriske opbygning forandre dette?

Der ligger et forslag, der ikke er helt færdigt, men som handler om at nedlægge Forretningsudvalget (FU) og samtidig skære HB ned fra 28 medlemmer til 20 eller måske endda 16 medlemmer. I dag har Bornholm en fast plads i HB, en plads jeg indtager, men vil der fortsat være en fast plads efter en ændring af størrelsen på HB?

Jeg mener, det er vigtigt, at vi fortsat har denne plads, da den er vores forbindelsesled til resten af foreningen. I løbet af lørdagen havde jeg nogle samtaler med et par medlemmer i "Demokratiudvalget", der står bag forslaget, og jeg føler mig nu forsikret om, at der bliver taget hensyn til LEV Bornholms særlige vilkår.

Disse kredscamps eller temadage i LEV bliver efterhånden bedre og bedre. Medarbejderne i sekretariatet bliver bedre til at få programmet til at blive spændende, og det var også tilfældet med programmet for dagen i Fredericia. Vi fik en velkomst fra vores landsformand, og derefter skulle vi arbejde med LEVs navn, logo og slogan. Der er dem, der mener, at LEV fortsat skal hedde LEV, og at alt skal bevares som det er. Der er andre, der synes, at når man laver store forandringer i en organisation, så skal det også kunne ses og høres. De synes, at LEV skal have nyt navn, nyt logo og nyt slogan.

Selv mener jeg, at forandringer godt kan symboliseres gennem mindre ændringer, fordi jeg frygter at et totalt navneskift vil have nogle negative effekter. Helt konkret foreslår jeg, at vi skifter navn til "LEV Livet", og vores slogan skal være " – med udviklingshandicap". Logoet med forglem-migej'erne skal bevares, men de må meget gerne få et grafisk løft så de kommer til at stå skarpere og mere moderne.

På temadagen blev forsamlingen delt tilfældigt op i tre grupper: "bevarerne", der

synes, det hele skal blive, som det er, ”for-nyerne”, der synes, at det hele skal laves om, og ”de blandede”, der synes, at vi kun skal lave noget om – altså enten logo eller navn – ikke begge dele.

Jeg havnede i sidstnævnte gruppe, hvilket passede fint, da det jo er det, jeg mener. I grupperne skulle vi finde argumenter for vores ”sag” uanset, hvad vi selv synes, og så skulle der vælges repræsentanter fra grupperne, der skulle ”battle” med repræsentanterne fra de andre to grupper. Jeg var det ene af gruppens to repræsentanter. Det var en sjov og god måde at arbejde med emnet på.

Inden frokost var der en workshop, hvor vi skulle komme med bud på, hvordan LEV kan blive mere demokratisk.

Et af de bud, vi kom med, var, at de regionale møder mellem kredsbestyrelserne skal styrkes. Der skal en struktur til, der gør, at HB bruger regionsmøderne til at få taget beslutninger, og regionsmøderne skal struktureres, så der bliver bedre mulighed for at påvirke beslutningerne i HB.

For os på Bornholm er det en udfordring at deltage i de regionale møder, så sekretariatet er blevet bedt om at finde ud af,

hvordan der kan mødes via Skype (video-konference).

Efter en god frokost var det tid til at kigge på det lokale arbejde. Hvordan LEV kan arbejde i de kommuner, der ikke har en LEV-kreds, og hvordan man kan nå ud til de mere uformelle netværk, der findes rundt omkring?

Da dagen indledtes, blev der kort præ-senteret en ny praktikant, der ”bare skal sidde nede i hjørnet”. Men da dagen var slut, viste det sig, at det ikke var nogen prakti-kant men derimod rapperen Per Vers. Han havde siddet og lyttet til, hvad der var blevet sagt. Han havde skrevet en masse noter, og han rundede dagen af med en ”free-style-rap” om, hvad der var sagt og sket. Det var en rigtig sjov måde at få samlet op på dagens indhold og en god afslutning på dagen.

Alt i alt var det et godt arrangement, og jeg fortrød på intet tidspunkt, at jeg havde begivet mig på den lange vej. I det hele taget synes jeg, at arbejdet med OKUP er spændende, og jeg synes, at det er ret inter-essant at se, hvor det hele ender.

Vi bliver alle sammen klogere, når der er ekstraordinært repræsentantskabsmøde til november.

Nyvest Centeret

Sandemandsgården har i forårsmånederne været i Nyvest Centeret og lånt deres hal og den store springgrav. Vi har fået mange gode grin ud af turene. Sådan en time går hurtigt, når man hygger sig.

Det var lidt af en prøvelse de første gange, da man kan se gulvet igennem trampolinerne, men med lidt overvindelse gik det alt sammen.

Plets kud fra Folkemøde 2019

Som sædvanligt var LEV også på Folkemøde. Anni Sørensen var med i en række debatter, men i år havde vi fra LEV Bornholm ikke mulighed for at arrangere vores eget arrangement. Vi var dog med som tilhørere, og højdepunktet var en håndboldkamp mellem 'Folkemøde All-stars' og øens LykkeLiga-hold 'GranitKidz'.

Stemmeret til alle

Folketingsvalget Grundlovsdag den 5. juni blev historisk. Det var nemlig muligt for ca. 2000 danskere at stemme for første gang. BRK og LEV Bornholm har hjulpet hinanden med at få alle bornholmerne med.

Nej, det er ikke de unge førstegangsvælgere, der er tale om. Det er derimod "de umyndiggjorte" under værgemål § 6, der kunne stemme for første gang.

Men så nemt skulle det ikke gå. At få stemmeret kræver en ansøgning til Statsforvaltningen, (der nu hedder Familieretshuset), og det er værgerne, der skal på banen, da det er dem, der skal udfylde ansøgningen. Desværre så vi på landsplan flere eksempler på, at ansøgningerne blev afvist.

På Bornholm har LEV samarbejdet med psykiatri- og handicapchef Michael Hansen Bager for at få budskabet ud til værgerne.

Efter LEVs henvendelse tog handicapchefen initiativ til, at alle bostederne skulle sende et brev ud til værgerne til beboerne under § 6. Brevets indhold er mere eller mindre formuleret af LEV og indeholder vejledning i, hvordan ansøgningen skal udføres.

Hvor mange bornholmske borgere med § 6-værgemål, der har ansøgt, ved vi ikke, så vi ved heller ikke, om der er nogen her på Bornholm, der har oplevet en afvisning.

Men uanset hvad, så vil LEV gerne takke BRK for opbakningen til at få så mange som muligt af de potentielle vælgere på Bornholm i stemmeboksen.

Vælgermøde i Åkirkeby

Onsdag den 22. maj var rammen sat i Aakirkeby-hallerne for et vælgermøde med fokus på handicappolitik. Det var en række handicapforeninger på Bornholm, herunder LEV, der var gået sammen om arrangementet.

Vælgermødet var pænt besøgt og pressen var naturligvis også til stede. Panelet blev ledet af journalist Kjeld Pedersen og det bestod af repræsentanter fra Venstre, Socialdemokratiet, Alternativet, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, SF, Radikale Venstre, Enhedslisten og Kristen-demokraterne.

En stor del af debatten handlede om de børn, der har svært ved at passe ind i den almene folkeskole, men også handicappepede børns vilkår i det hele taget, da flere forældre var mødt frem for at berette om de udfordringer, de står overfor.

LEV fik lejlighed til at stille et enkelt spørgsmål og valgte retorisk at spørge, hvor beboerne fra bostederne var henne, hvorfor var de ikke mødt op til valgmode? Det blev til en debat om den pædagogiske ledsagelse, ferier og generelle vilkår på landets bosteder.

Hvad skal det hele nytte, når det sandsynligvis kun er én af paneldeltagerne, der kommer i Folketinget? Handicaporganisationerne har landet rundt arrangeret møder som det i Åkirkeby, og når de samme ting bliver sagt igen og igen, kan vi håbe, at politikerne begynder at lytte.

Forår og sommer i Kulturhuset

Kulturhuset havde i april igen glæde af at opleve vores husband og huskor, Ølle Bølle Band og Ding Dang-koret, under ledelse af Kalle Brandt.

Det er så dejligt at se, hvor stor en glæde band og kor skaber både indbyrdes men også ud til publikum, som i den grad lever med.

Foråret og sommeren bringer mange arrangementer udenfor huset. Vi var med Jens Rehfeld på byvandring i Rønne med besøg på Erindringscenteret, Teaterstræde 7, som har rigtig mange ting og sager, som giver minder til gamle dage. Husk, at du altid kan kontakte Jens Rehfeld, hvis du gerne vil besøge Erindringscenteret.

Vi fik besøg af 4 slædehunde og deres ejer Jane Mortensen, som fortalte om træningen med hundene. De fik sele på, så hun kunne demonstrere, hvordan det foregår. Hundene var utroligt søde, og publikum kunne uden problemer snakke og kæle med hundene.

I slutningen af maj gik turen til by- og havemuseet Erichsens Gaard i Rønne. Her viste Barbara Clemmensen os rundt på museet og i den meget hyggelige have, hvor vi nød vores medbragte kaffe og kage.

Vores egen have blev brugt til yoga og mindfulness med instruktør Toula Krøll. Her tog deltagerne en pause fra stress og travlhed med stille og rolige øvelser.

Bagefter blev der sluppet af på tæpper. Cafeen bød i dagens anledning på sunde smoothies og greenies lavet på frugt og grønsager.

Langhuset svømmer

Hver mandag svømmer Langhuset i varmtvandsbassinet på Sønderbo. Holdet består af Susi Hald, Troels Madvig, Birger Kofoed, Brian Pedersen og Hans Peter Hansen. Derudover er der Grethe som fast svømmehjælper. Svømmedeltagerne har hver især deres eget svømmeprogram med øvelser,

som træner og vedligeholder deres færdigheder. Hver deltager går ivrigt til træning sammen med deres individuelle svømmehjælper, og der snakkes på tværs om vidt og bredt alt imens. Der grines og pjattes, og det hænder, at der er en vandkamp eller to indimellem.

Forårsrengøring i Langhuset

Så nærmer sommeren sig, og i Langhuset elsker beboerne at lave små projekter.

I denne weekend blev havemøblerne klargjort med olie, og ligeledes fik cykler og sølvbus en tur med vand og sæbe. Pernille, Fie og Jørn Ole fik hver en cykel at rengøre, og bagefter hjalp de til med give bussen en tur sammen med Brian.

Jørn Ole fik også gjort sin egen cykel sommerklar og fik strammet styret på den. Så nu kan sommeren bare komme an.

Medlemskontingent: sæt venligst X

☐ Årligt med blad	300 kr.	☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	425 kr.	☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	175 kr.	☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.	☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.
☐ Årligt for forening med blad	800 kr.		
☐ Årligt abonnement	300 kr.		

Pensionist/studerende *)

☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.

Betal først, når girokortet modtages.**Firmamedlemskaber**

☐ Alm. med blad	800 kr.
☐ Guldmedlem med blad (pr. år)	5.000 kr.
- Et Guldmedlem får ret til at bruge LEVs logo samt at blive nævnt på LEVs hjemmeside.

Undertegnede ønsker at blive medlem af LEV Bornholm

*) Angiv her hvilket år du forventer at afslutte dit studie: _____

SKRIV VENLIGST MED BLOKBOGSTAVER:

Navn: _____

Evt. samlevers navn (parmedlemskab): _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Landsforeningen LEV er interesseorganisationen, der siden 1952 har arbejdet for at forbedre udviklingshæmmedes vilkår.Landsforeningen LEV · Blekinge Boulevard 2 · 2630 Taastrup
Tlf. 3635 9696 · Fax 3635 9697 · E-mail: lev@lev.dk · URL: www.lev.dk**HUSK
PORTO**Landsforeningen LEV
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup**Du kan også tilmelde dig på www.lev.dk**